

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Označení materiálu:	VY_32_INOVACE_HLAVE_CESKYJAZYK1_02
Název materiálu:	Slovotvorba – zkratky
Tematická oblast:	Český jazyk 1. ročník
Anotace:	Pracovní list slouží k procvičování znalostí o zkratkách.
Očekávaný výstup:	Žáci rozumí běžným zkratkám a samostatně je vytváří. Samostatně vyhledávají zkratky na internetu.
Klíčová slova:	zkratky, iniciálové zkratky
Metodika:	Pracovní list slouží jako podklad pro žáky. Žáci vytváří ze slov zkratky a naopak a používají při vyhledávání internet. Materiál lze promítnout na tabuli a pro kontrolu doplnit správné řešení.
Obor:	Cukrář, prodavač, kuchař - číšník
Ročník:	1.
Autor:	Mgr. Věra Hladíková
Zpracováno dne:	17. 9. 2012

Prohlašuji, že při tvorbě výukového materiálu jsem respektoval(a) všeobecně užívané právní a morální zvyklosti, autorská a jiná práva třetích osob, zejména práva duševního vlastnictví (např. práva k obchodní firmě, autorská práva k software, k filmovým, hudebním a fotografickým dílům nebo práva k ochranným známkám) dle zákona 121/2000 Sb. (autorský zákon). Nesu veškerou právní odpovědnost za obsah a původ svého díla.

Slovotvorba – zkratky

1. Podle poslechu písně doplň do textu chybějící zkratky.

Ivan Mládek – Zkratky ¹

Z PLR do MLR jel jsem přes .....,
..... mé DKW si stoplo na TK.
Mé DKW SPZ ABT 25 - 50
musí teďka na GO do ČSAO.

OHC či OHV či co má to DKW,
potřebuje z ..... nová šoupátka.
Jsem ..... CSc. z ..... v Praze 2,
v ČSAO v Praze 3 já mám tlačenu.

Tohle IA VHJ dělá kromě DKW
..... a NSU, KDF i MG.
Za dvě LP KTO DKW mám na GO,
když dostanu na ČVUT syna Kelblové.

Kelblová z OPBH mistrovi ČSAO
dá do bytu ..... a teplou "há dvě ó".
Vystavené na LVT PVC však přiveze
skladníkovi DKP šofér V3S.

Všechno dopadne OK za lístky na FOK,
šofér ČSAD má o Schumanna zájem.
Mistr od ČSAO známou má na PKO,
její bratr v OÚNZ dělá sestřičku.

V OÚNZ na WC mistr chytil .....,
musí na ....., EKG a EEG.
Spojení ČSAO-ČVUT-OPBH-
-ČSAD-FOK přerušilo se.

RNDr. CSc. z ČVUT dá DKW
SPZ ABT 25-50 do šrotu.
Z ČSSR do MLR z ČVUT RNDr.
musí chudák s ..... nebo s ČSD.

(Zdroj: http://lyrics.unas.cz/interpret/i/ivan_mladek/zkratky.html)

2. Vysvětli, co doplněné zkratky znamenají:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

¹ Píseň lze nalézt na: <http://www.youtube.com/watch?v=d4OSS85fyfs>

3. *S následujícími zkratkami se setkáváme denně. Pomocí internetu zjisti, z jakých slov vznikly.*

SMS - .....
UNICEF - .....
MMS - .....
PC - .....
www. - .....

4. *Z následujících slov a slovních spojení vytvoř zkratky:*

to znamená - .....
společnost s ručením omezeným - .....
doktor medicíny - .....
inženýr - .....
poznámka - .....
redakce - .....
Organizace spojených národů - .....
a podobně - .....

5. *Vypiš, jaké druhy zkratk v češtině máme i s příkladem.*

.....
.....
.....
.....
.....

6. *Jaké 4 hlavní způsoby tvoření slov v češtině máme?*

.....
.....
.....
.....

7. *Z následujícího souvětí vyber slova, která vznikla různými způsoby tvoření slov. Na mezinárodní výstavě vzducholodí, která se konala v ČR, se sešli turisté z celého světa s britskými odborníky z oboru strojírenství.*

.....
.....
.....
.....
.....

Řešení

Slovotvorba – zkratky

1. Podle poslechu písně doplň do textu chybějící zkratky.

Ivan Mládek - Zkratky

Z PLR do MLR jel jsem přes **ČSSR**,
SNB mé DKW si stoplo na TK.
Mé DKW SPZ ABT 25 - 50
musí teďka na GO do ČSAO.

OHC či OHV či co má to DKW,
potřebuje z **NDR** nová šoupátka.
Jsem **RNDr.** CSc. z **ČVUT** v Praze 2,
v ČSAO v Praze 3 já mám tlačenu.

Tohle IA VHJ dělá kromě DKW
BMW a NSU, KDF i MG.
Za dvě LP KTO DKW mám na GO,
když dostanu na ČVUT syna Kelblové.

Kelblová z OPBH mistrovi ČSAO
dá do bytu **PVC** a teplou "há dvě ó".
Vystavené na LVT PVC však přiveze
skladníkovi DKP šofér V3S.

Všechno dopadne OK za lístky na FOK,
šofér ČSAD má o Schumanna zájem.
Mistr od ČSAO známou má na PKO,
její bratr v OÚNZ dělá sestřičku.

V OÚNZ na WC mistr chytil **TBC**,
musí na **RTG**, EKG a EEG.
Spojení ČSAO-ČVUT-OPBH-
-ČSAD-FOK přerušilo se.

RNDr. CSc. z ČVUT dá DKW
SPZ ABT 25-50 do šrotu.
Z ČSSR do MLR z ČVUT RNDr.
musí chudák s **ČSAD** nebo s ČSD.

(Zdroj: http://lyrics.unas.cz/interpret/i/ivan_mladek/zkratky.html)

2. Vysvětli, co doplněné zkratky znamenají:

ČSSR – Československá socialistická republika

SNB – Sbor národní bezpečnosti

NDR – Německá demokratická republika – tehdejší „východní“ Německo

RNDr. – doktor přírodních věd

ČVUT – České vysoké učení technické

BMW - Bayerische Motoren Werke – německá automobilka z Bavorska

PVC – Polvinylchlorid – umělá hmota

TBC - tuberkulóza

RTG – rentgenové záření

ČSAD – Československá státní automobilová doprava

3. *S následujícími zkratkami se setkáváme denně. Pomoci internetu zjisti, z jakých slov vznikly.*

SMS - Short message service

.....
UNICEF - United Nations International Children's Emergency Fund

.....
MMS - Multimedia Messaging Service

.....
PC – Personál computer

www. - World Wide Web

4. *Z následujících slov a slovních spojení vytvoř zkratky:*

to znamená – tzn.

společnost s ručením omezeným – s. r. o. , spol. s r. o.

doktor medicíny – MuDr.

inženýr – Ing.

poznámka – pozn.

redakce – red.

Organizace spojených národů – OSN

a podobně – apod.

5. *Vypiš, jaké druhy zkratk v češtině máme i s příkladem.*
iniciálové – píší se velkými písmeny bez teček – OSN, ČR, PVC....
zkratková slova – apod. , a. s.

6. *Jaké 4 hlavní způsoby tvoření slov v češtině máme?*
odvozování – nejčastější způsob, přidávají se předpony, koncovky, přípony
zkracování – viz výše
skládání – v češtině málo časté, dochází ke spojení dvou slov, které mají svůj kořen
přejímání z cizích jazyků- slova si mohou zanechat původní pravopis a nebo se
pravopis přizpůsobí českým pravidlům – briefing - brífink

7. *Z následujícího souvětí vyber slova, která vznikla různými způsoby tvoření slov.*
Na mezinárodní výstavě vzducholodí, která se konala v ČR, se sešli turisté z celého světa s britskými odborníky z oboru strojírenství.
vzducholodí – skládání
ČR – zkracování
turisté – přejímání
strojírenství – odvozování